

Perashat Noaj 5783

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Velas: 6:46 pm
Fin Shabat 1: 7:38 pm - R”T: 8:11 pm
Fin Shabat 2: 7:49 pm - R”T: 8:17 pm

Maasé Bet Din

Rab Joshua M. Hilu
חבר בה"ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya'

¿Cuándo recibe comisión un mediador?

Caso: Jaime está buscando comprar una casa, contactó a Zury, un corredor de renombre, para que le ofrezca alguna de sus casas en venta. Zury le dio el contacto de Isaac, el vendedor de una casa como la que Jaime estaba buscando, y perdieron contacto del todo. Jaime llamó a Isaac y entre ellos sin ayuda de Zury en lo absoluto terminaron la venta y el contrato.

Después de unos días Zury se enteró que la venta había concluido y llamó a Jaime a cobrarle su comisión por mediador entre él y el vendedor. Jaime se excusó que la venta fue realizada sin su mínima ayuda y no está dispuesto a pagar ninguna comisión. Pero Zury reclama que si no fuera porque él le dio el contacto de Isaac nunca hubiera podido comprar la casa, por lo que merece que le pague su comisión.

Pregunta: ¿Está obligado Jaime a pagar la comisión de mediador a Zury por el simple hecho de haberle dado el contacto aún si no le ayudó en el proceso de la compra?.

Respuesta: Para poder analizar correctamente el beneficio de un corredor o mediador para cobrar una comisión hay que tener en cuenta varios detalles.

En primera instancia hay que saber que la comisión de un mediador es por el simple hecho de hacer la conexión entre el comprador y el vendedor de manera que se pueda concluir la compraventa, y de ser así pagan entre el vendedor y el cliente (cuando así es el Minhag, pero cada lugar tiene otro Minhag diferente, hay lugares donde el vendedor solo o el cliente solo pagan) la comisión que merece según lo que se acostumbra a cobrar por ese servicio, y aún si no aclararon de un principio que iba a cobrar están obligados a pagarle ya que lo normal cuando se pide información a un corredor es con pago.

Los Poskim especificaron algunos fundamentos sobre el tema de los mediadores. 1. En el caso que hubieron dos mediadores en el proceso de la compraventa y cada uno hizo algo que su compañero no podía haberlo hecho se dividen la comisión entre los dos (גוביי תניי סי ליו). 2. En el caso que el segundo mediador concluyó la compraventa y por su parte podría haber hecho todo el proceso desde el principio sin ninguna ayuda del primer mediador, recibe la comisión únicamente el segundo (שיית). (שב יעקב סי י"ג). 3. Dentro del trabajo de mediador hay tres partes, la conexión: el que tiene la idea y habla con la dos partes, la negociación: el que hace que las dos partes lleguen a un acuerdo en tiempo y dinero, la ejecución: el que formaliza la compraventa y la lleva a cabo. Puede ser que un mediador haga las tres partes pero en caso que sean tres personas diferentes se dividen en tres partes iguales la comisión (פתח"ת כפ"ה ר). Cabe resaltar que la división de comisión en tres, es únicamente si hubieron tres personas involucradas en el proceso de compraventa, pero en el caso que la compraventa se realizó únicamente por hacer la conexión entre ellos sin necesidad de un mediador que ayude a llegar a un acuerdo etc la comisión completa le toca al mediador que hizo la conexión.

Halajá: Ya que por medio del contacto que le dio Zury a Jaime se formalizó la compraventa sin ayuda de alguien más, tienen que pagarle la comisión completa a Zury.

Halajá Lemaasé

Pregunta: Escuché toda la Perashá de Baál Koré en Shabat, ¿puedo tomarla en cuenta como parte del Shenaim Mikrá como si fuera que yo mismo la leí, de manera que solo tengo que leer una vez más la Perashá y el Targum o tengo que leer yo mismo dos veces la Perashá?

Respuesta: El Maguén Abraham (או"ח רפ"ה סי"ק) (ה) menciona que la persona que escuchó del Baál Koré la Perashá completa y leyó el mismo una vez más la Perashá con Targum, Lejatejilá no hay que apoyarse en la lectura que escuchó del Baál Koré, ya que es difícil estar concentrado durante toda la lectura sin perder ni una palabra.

Pero Bediabad en alguna situación de aprieto

puede apoyarse en lo que escuchó del Baál Koré para leer el Targum (מג"א שם).

Por lo tanto hay que procurar de leer uno mismo la Perashá y no apoyarse en lo que escucha del Baál Koré.

Sin embargo, la persona que leyó durante la Keriá el mismo junto con el Baál Koré toda la Perashá en voz baja, cuenta como parte del Shenaim Mikrá de manera que tendrá solo que leer una vez mas la Perashá y el Targum (משנ"ב סי"ק י"ד, וחזו"ע שבת ח"א הע"ב ב" ד"ה ומכלל האמור).

Cabe mencionar que también él mismo Baál Koré que lee la Perashá puede contarla como parte de Shenaim Mikrá (חזו"ע שם).

El "pequeño" embrollo.

Desde niño, podía apreciarse en R' Jaim de Voloshin su aguda inteligencia. Su padre, R' Itzjak, tenía estrecha relación con el feudal del lugar. Un día, mientras el pequeño Jaim de 11 años regresaba del Talmud Torá, un carro con cuatro corceles se detuvo frente a la casa, descendiendo del mismo el feudal que fue muy bien recibido por R' Itzjak, lo invitó a pasar a su casa en donde se dirigió el feudal a R' Itzjak diciendo: "Hoy vine para pedirte opinión acerca de un cálculo embrollado, por el cual hace ya muchos días vengo rompiéndome la cabeza sin llegar a conseguir el resultado exacto. Tú sabes que mi padre falleció hace dos años. Dejó mucho dinero y riquezas. También dejó un testamento que de acuerdo al mismo obramos, repartiendo la herencia como era su voluntad. Sin embargo, hay una cláusula que no podemos cumplir, mi padre tenía 17 caballos de categoría, y en su testamento escribe que ni siquiera uno sea vendido, sino que sean repartidos de esta forma: El mayor debe recibir la mitad de los caballos, el segundo recibirá la tercera parte de los mismos y el menor heredará una novena parte".

"Vamos, pues, a repartir los caballos, pero... ino hay caso! itotalmente imposible! He aquí mi problema: tengo que recibir 8 caballos y medio. ¿Cómo puedo recibir la mitad de un caballo mientras no se puede vender ni uno? Por otra parte, mis dos hermanos deben recibir una tercera parte uno y una novena parte el otro. ¿Cómo es posible repartir 17 en 3 ó en 9 partes?. La pregunta ya fue planteada a Abogados y jueces y nadie la supo contestar. Decidí entonces dirigirme a ti. Dicen que los judíos son inteligentes, quizá tu encuentres la solución a este problema".

A todo esto el pequeño Jaim que estaba cerca escuchó las palabras del feudal e intervino diciendo: "Si yo tuviera un caballo, lo resolvería de inmediato".

"Si me contestas la pregunta, recibirás uno de los caballos" dijo el feudal.

Con una sonrisa contestó Jaim: "Yo no necesito caballos, pero te voy a aconsejar lo que debes hacer: Toma uno de los caballos de tu carruaje y agrégalo a los 17 de la herencia y sumarán 18. Usted tomará la mitad, o sea 9 caballos, del resto, el segundo hermano tomará una tercera parte, seis caballos o sea un tercio de 18. Quedan 3 de los cuales darás dos al tercer hermano, que debe recibir una novena parte de 18. Y de esa forma, tú has recibido 9 caballos, el segundo 6 y el tercero 2, un total de 17. El caballo que sobró es el que agregaste. iretíralo de vuelta!".

El feudal quedó estupefacto ante la inteligencia del niño, claramente se dió cuenta de la influencia de la Torá en el niño. bienaventurados son los que tienen el privilegio de estudiar la sagrada Torá.

בענין הקשת וברכתה

סימן רכט סעיף א

ראיה מפסחים

באבות פ"ה מ"ו ופסחים נד ע"א איתא, עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואחד מהם הקשת.

והנה כל הדברים שאמרו שנעשו בין השמשות לא נעשו אז בפועל אבל היו עתידין להעשות בזמניהם, כמו אילו של יצחק והבאר ופי האתון ושאר הדברים שזכרו, שאין ספק שלא היו בפועל מתחילת הבריאה, אלא ששם הקב"ה אז בכח בנמצאים שיולידום וימציאום למציאות כל אחד בזמנו, וכן היה הקשת כי לא היה בפועל בענין כי אם אחר הברית. ע"כ לשון מהרי"א כאן.

ולכאורה זה ראייה נגד שיטת הרמב"ן, והוא קצת ראייה לשיטת רש"י וראב"ע והר"ן, דלשאר דיעות לא היה החידוש בקשת רק בשינוי טבע העננים.

דברי יערות דבש ובא"ח

בס' יערות דבש ח"א דרוש י"ב (בנד"מ עמ' שיג) כתב בשם הזהר כי יש תרי קשת, משונה בגווניו הוא טבעי, אבל מה שיש בו מראה תכלת לגמרי הוא הקשת הנרצה להזכרת הברית, כי תכלת מלשון כליה רח"ל, וכו', והנה לפי זה צריך לימוד והבחנה להבחין בין ראיית קשת אם הוא טבעי או קשת הזכרת ברית וכו'. ע"כ [בס' ברכת ה' ח"ד פ"ד עמ' שי"א הערה 128 הגיה במקום בזהר "נראה", כיון שאינו בזהר אבל קשה לומר דבר כזה מסברא, וצ"ל שכתוב כן באחד מספרי המקובלים וצ"ע]. ודבריו דומים קצת לדברי הר"ן.

וכתב הבן איש חי (פ' עקב אות יז): לפי דברי הגאון מהרי"י ז"ל ביערות דבש דיש תרי גווני קשת א"כ צריך לברך בלי שם ומלכות דאין אתנו יודע, מיהו אין דבריו הנזכרים האמורים בדרך דרש כדאי לעקור מנהג ישראל לברך בשם ומלכות, ובפרט כי כל גדולי הפוסקים סתמו מלייהו בזה, מיהו הרוצה להתחסד לברך בלי שם ומלכות ויהרהר שם ומלכות בלבו אין מזניחין אותו. עכ"ל.

ונראה דלפי דברי הר"ן ז"ל שאין אפשרות כלל להבחין בין הקשת הטבעית לקשת הברית, ודאי שיש לברך בכל אופן, שהרי חז"ל תקנו ברכה על הקשת, וכיון שא"א לדעת איזו קשת רואים, ודאי כוונתם לכל קשת. אבל לדברי יערות דבש שהם שונות בצבעם ואפשר להבחין ביניהם ממילא אפשר לומר שהברכה תלויה דוקא בזאת שהיא תכלת. אמנם דבריו נגד דברי הראשונים ודאי דלהלכה לברך. וכן פסק בשלחן ערוך סי' רכט ס"א.

בביאור ענין הקשת על פי הקבלה, עיין רמב"ן ושפתי חיים פרידלנדר (אמונה והשגחה עמ' לח) על פי דעת תבונות (סי' קצ).

דעה ג' - היה קשת אבל לא בענין

הר"ן

הר"ן בדרשותיו דרוש א' ובפירושו לתורה כתב (נעתיק לשון מהרי"א): "הקשת פעם יתילד באוויר הלח ופעם באויר הדק, ושמתחילת הבריאה היה נראה הקשת אבל באויר ולא בענין כי היו אז העננים כל כך חזקים מן הערפליות שנצוצי השמש לא היו יכולים להפריד בין חלקים אלא בקושי גדול להיותם נוטים מאוד אל טבע העפריות המסתבך מן האד העולה מן הארץ, והיה נמשך בזה שהעננים היו מאוחרים ההתכה ומפני זה ימטירו ריבוי מאוד מן המטר. וכשרחם הקב"ה על הארץ שינה טבע העננים והכניעם אל הדקות באופן שיתרשם בהם כמראה הקשת שהוא תמונת השמש העומד נגד הענין כדי שיהיו קלי ההתכה ומועטי המטר, ועל זה אמר הכתוב את קשתי נתתי בענין ונראתה הקשת בענין, לפי שכבר היתה הקשת בעולם מתחילת הבריאה והיתה נראית באויר, ומה שנתחדש בברית הזה הוא שתתראה בענין." ע"כ.

ומהר"י אברבנאל הקשה על דבריו: "מי יתן וידעתי בהראות הקשת היום איך יודע ויוכר אם היא בענין זכרון הברית או אם הוא באויר הלח כפי טבעה מקודם, ואיך תהיה א"כ ראיית הקשת סתם זכרון הברית, כי אולי היא באויר כמו שהיתה נראית קודם המבול" וכו'. עכ"ל. [ולא זכיתי להבין קושייתו, שרואים שנראת בענין ולא באויר, וזה דבר הנראה לעינים].

דעה ד' - היה קשת אבל לא היתה נראית

מהר"י אברבנאל

מהרי"א פירש שגם קודם זה היה הקשת יוצא מן נצוצי השמש, אך שלא היה נראה לבריות כלל לא בעננים ולא באויר, כי מתחילת הבריאה היו האדים העולים מן הארץ שמינים וגסים מאוד לחזק הארץ כמו שנאמר ואד יעלה מן הארץ והשקה את פני האדמה, שאפילו אז אחד לבד העולה מן הארץ היה בו כדי להשקות את כל האדמה, ולגודל ריבוי המים ההם שבאויר לא היו יכולין נצוצי השמש לעבור בה, עד שלא היה מתרשם הקשת לא בעננים ולא באויר, וזה היה סיבת המבול, ר"ל ריבוי המים שבתוך האדים, וברחמי השם יתברך אחר המבול המעיט את האדים וזיכך את האויר עד שהיו ניצוצי השמש יכולין לעבור את האויר, ואז נראתה הקשת בענין לבריות, וזה להם לאות על מיעוט המים באויר באופן שלא יבא על ידם עוד מבול לשחת כל בשר. ע"כ. הביא דבריו כלי יקר, וע"ש מה שכתב על זה. וכעין זה כתב המלכים בס' התורה והמצוה.

פליגי טובא ראשונים ואחרונים אם היה קשת לפני המבול, או שהוא דבר שנתחדש רק אחר המבול באומרו יתעלה (נח ט, יג) "את קשתי נתתי בענין והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ, והיה בענני ענין על הארץ ונראתה הקשת בענין". או שהיה מבריאית העולם והקב"ה נתנו לאות וסימן.

דעה א' - לא היה קשת לפני המבול

רש"י והראב"ע

רש"י באבות (פ"ה מ"ו): "הקשת הנראה בענין ביום הגשם, אע"פ שלא נראה עד ימי נח, נוצר ועומד היה מקדם." וכ"כ הראב"ע (נח ט יד) כתב: "אילו היינו מאמינים בדברי חכמי יון, שמלחט השמש תולד הקשת, יש לומר כי השם חזיק אור השמש אחר המבול, והיא דרך נכונה למבין". עכ"ל. וכן כתב בפסוק יג: "הנה נתתי עתה קשת בענין. ואין פירושו כאשר אמר הגאון כי בתחילה היתה. ע"כ. ובדרך זו כתב גור אריה (פסוק יב) וז"ל: יש מחכמי הטבע שאומרים שהקשת הוא מעשה בטבע מן נצוץ השמש, ולפיכך הוקשה באיזה ענין הקשת אות על שלא יבא המבול. אבל אין זה קשיא, כי קודם המבול לא היה כח בלהט השמש לפעול הקשת, ומפני זה אפשר לבא המבול, אבל אחר המבול שכל כך גובר להט השמש. ואין צריך לומר כי השמש בעצמו קבלה השתנות, אבל הלהט והנצוץ היה גובר אחר כך מחמת שהוסר דבר המונע את הלהט והנצוץ, והיה גובר הלהט עד שנעשה הקשת, והוא אות הברית. עכ"ל. וכן דעת

דעה ב' - הקשת היתה מזמן הבריאה

הרמב"ן

הרמב"ן (פסוק יב) כתב: "המשמע מן האות הזה שלא היה קשת בענין ממעשה בראשית, ועתה ברא ה' חדשה לעשות קשת בשמים ביום ענן וכו'. ואנחנו על כרחנו נאמין לדברי היונים שמלחט השמש באויר הלח יהיה הקשת בתולדה כי בכלי מים לפני השמש יראה כמראה הקשת, וכאשר נסתכל עוד בלשון הכתוב נבין כן, כי אמר את קשתי "נתתי" בענין, ולא אמר אני נתן בענין וכו', ולכן נפרש הכתוב, הקשת אשר נתתי בענין מיום הבריאה תהיה מן היום והלאה לאות ברית ביני וביניכם, שכל זמן שארנה אזכור כי ברית שלום ביני וביניכם. ואם תבקש טעם בקשת להיות אות, הנה הוא כטעם עד הגל הזה ועדה המצבה, וכן כי את שבע כבשות תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה. כי כל דבר הנראה שיושם לפני שנים להזכירם ענין נדור ביניהם יקרא אות, וכל הסכמה ברית וכו', ובין שתהיה הקשת עתה בין שהיתה מעולם בטבע, הטעם באות שבה אחד הוא". עכ"ל. וראה מה שכתב בביאור דבריו, כמוהר"ר שמעון לביא בספרו כתם פז על הזוהר פ' נח דף ע"א (עמ' פט בנדפס מחדש).

Advertisement for 'DINÉ TORÁ' services, including legal consultations, rental contracts, and contact information for Bet Din of Panama.